

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ZI.

Pe un an 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și strălăutate:

Pe an 40 fr., pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

ANULŪ XLVIII.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Sorsorii nefrancați nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămit.

N° 172.

Sâmbătă 3 (15) August.

1885.

Brașov, 2 (14) August 1885.

Ôspeții francesi, 35 la număr, cari au vizitată esposițiunea din Peșta au întâmpinată o primire câtă se pôte de frumoasă. Acestă și este ceva natural. Ungurii, ospitali cum suntă mai alesă cătră cei ce vină să-i măgulăscă, au trebuită s'o dovedăscă și față cu ceta Francesilor, condusă de vestitulă Lesseps.

Asemenea era ceva foarte natural și corăspundătoră caracterului națională-unguresc, ca cei din Pesta să se fălăscă cu ôspeții lor și să îmblătescă la totă soiulă de frase lungi și late despre libertate, egalitate și frățietate, marele simbolă ală cultură franceză pe continentulă european.

Dacă Ungurii noștri au ceva, în ce să se pôtă asemăna cu Francesii, este înclinarea spre a face vâlvă și a esagera cu entusiasmulă națională. Inse, dacă Francesulă esagerăză vorbindă de marea causă a libertății popórelor, de unirea și frăția între ele, mai are sens, pentru că Francia în adevără a luptat și a sângerat pentru ea. Dar dacă și pigmeii șoviniști din Peșta voescă să facă larmă cu libertatea, egalitatea și frățietatea, lucrulă ne pare ridicul. Ei au pretinsă, nu-i vorbă, marele bunuri ale omenirei, dar numai pentru ei și între ei, ca ună felă de monopol, și nici pentru ei pe deplin, căci organizația actuală constituțiunii unguresc e clădită pe base feudale în prejudiciulă adevărăte libertăți și egalități.

Inzadară se provocă Iokay, în toastulă ținută la banchetulă dată în onóra ôspeților francesi, la Francia, ca la marele prototipă ală Ungariei, căci punendă în asemănare stările din acestă stată cu cele din Francia, ne convingem și mai multă, că de totă îndăretă amă rămasă cu realizarea principiiloră de libertate și egalitate.

Dacă Franciscă Pulszky a învoată pe ôspeții francesi, să fiă martorii năsuințelor, cari să îndreptătescă pe poporulă maghiar să se ocupe și elă loculă în comerțulă popóreloră civilisate ale apusului, acestă distinsă omă politică a dată o espresione multă mai viă a actuală stări culturale a poporulă maghiar. Numai de aci încolo se pôte aștepta ca năsuințele poporulă maghiar spre civilizațiune să dea ródă, dar până acum mai nimic nu vedem, căci sâlbăticia națională ce se cultivă ađi mai cu sémă prin presa șovinistă în sînulă poporulă unguresc, nu flă îndreptătesce a avă vre ună titlă la civilizațiunea europeană.

Pentru ca Maghiarii să pôtă intra în adevără în șirulă popóreloră civilisate nu suntă de ajunsă fanfaronadele și secile vorbării, ce se facă la paharele de șampaniă ungurescă; pentru acestă fapte demne și umane suntă de lipsă; este de lipsă înainte de tôte ca poporulă maghiar să înțelăgă libertatea și să o cinstăscă cum se cuvine, căci numai ceea ce înțelege și șcie prețulă omulă are valóre pentru el și pentru cei dimprejurulă lui.

Este dar înainte de tôte neapărată de lipsă, ca bărbații însemnați ai poporulă maghiar să aibă grijă de cultura inimei lui, fără de care nu pôte dăinui adevărăta civilizațiune, nici adevărutulă patriotism.

Lăudat-a la memoratulă banchetă și Louis Ulbach patriotismulă Maghiarilor și nimeni nu va nega, că în multe privințe Ungurii sêvârescă fapte nobile și patriotice — pentru ei; dar se înșală foarte multă scriitorulă francesă, decă din unele fapte conchide la existența adevărăte patriotismă, la sentimente curate și la direcțiunea ideală a națiunei maghiare.

Până acolo lungă mai este drumulă. Tocmai direcțiunea ideală și basa morală a patriotismulă le lipsesce. De aceea mieđulă nu corăspunde cōjei: e mai multă o spoială totulă, ună egoismă extremă idealisată și fără fundamentă destulă de serios.

Pôte să totă aspire Ungurulă la libertate, căci în adevără nu o va avă, până ce nu o va sci prețulă și la popórele conlocuitoare. Celă ce calcă cu ușurință libertatea de-aprópelui sê, nu-i demnă nici de a sa propriă.

Mișcări în biserica gr. or. din Ungaria

„Allgemeine Zeitung“ din München își continuă articolulă sub titlulă de mai susă astfel:

Nu mai puțină intensivă ca la Români este mișcarea între Sêrbi, celălaltă nemă de căpeteniă ală biserice greco-orientale. Poporulă sêrbă politică e mai matură decătă Românii și are, prin pozițiunea sa geografică și prin numeroasele legături cu frații de ună sânge și-o credință, o însemnătate politică, care întrece multă însemnătatea numerică a poporulă. Pricina neplăcerii, neîncrederii și nemulțămirei poporulă sêrbesc încă zace în cea mai mare parte în necompleta organizare a legălei autonomii bisericești, pentru care luptă și cêrta de două decenii se pörtă. Nu ni școpulă a urmări aici trecutele faze ale acestei certe lungi; fiă numai atăta pomenit, că în anii trecuți d. e. câtă au stată adevără Sêrbii sub înfurierea conducătorulă loră Dr. Svetozar Miletici, luptă acestă a avută ună caracteră esențială politic-națională, în vreme ce acum a devenită mai multă o luptă internă bisericească a laiciloră împotriva tendințeloră de domnire a hierarchiei.

Bărbații prevădători sêrbi au recunoscută, că prin fusonarea elementeloră politice cu cele confesionale bisericești, cele din urmă voră trebui să sufere daune, cu atătă mai multă, că aspirațiunile politice-naționale ale conducătoriloră sêrbești nu părău a se puté uni cu o pacinică convetuire a feluriteloră nemuri dîn țeră, nici cu existența unitară a statulă ungară, în genere cu a monarchiei Habsburge. De aceea de căți-va ani s'au dată în repețite și sêrbătorești adunări ale bărbațiloră sêrbi cu vază (așa mai de curendă în 18 Iunie în Agram și 27 Iunie în Zombor) astfel de declarațiuni politice, cari pe orice nepărtinitoră potă să lă liniștescă despre lealele și patrioticele gândiri ale Sêrbiloră.

Cu atătă mai multă insistă aceștia pentru legală loră autonomiă bisericească și școlară, care și-o vedă amărințată prin strădaniile hierarchice în favorulă unei restabiliri a puterei absolute episcopale. În Septemvre a. c. e să se intrunăscă, adevără dupé o pausă de șese ani, congresulă bisericești sêrbesc în Carloviț, să sfârșescă de se va puté organizarea bisericei de multă trăgănată, necompletă. Intr'aceea sinodulă episcopiloră sêrbi au pregătită sub influența patriarculă, denumită pe ca'e neobicinuită, ună elaborată despre reforma generală a organizărei bisericești și l'au așternută guvernulă; în elă nu se cere mai puțină, decătă o completă răsturnare a esistenteloră stări și raporturi legale. Ținta sinodulă, adevără a patriarculă, este să delătore câtă va puté elementulă laică dela cărmuirea bisericei și școlei, precum și dela administrarea averi bisericești și să concentreze întrăga conducere în îngrijirea bisericei și școlei sêrbești în mâna episcopiloră, adevără a patriarculă. Cu alte

cuvinte: să se restabilăscă starea de mai înainte a de plinei puteri episcopale.

În contra acestoră școpuri se bate acum majoritatea poporulă sêrbesc. Meetingurile bine cercetate din Agram și Zombor, precum și hotăriri energice formulate acolo, putea convinge pe oră-cine despre serioșitatea și importanța acestei mișcări. Sêrbii de dincóce și de dincolo de Drava țină tare la autonomia bisericească și școlară garantată prin origine, privilegiu și legile statulă; ei respingă oră-ce amestecă nedreptă ală puteri statulă în viața internă; ei dojenescă înse cu aceeași energiă și pe acele autorități bisericești, cari caută să stinghirăscă acțiunea organeloră autonome, ba chiară să-i împedece. Ei insistă asupra susținerii școliloră loră, asupra sprjinulă bine-voitoră și roditoră ală statulă și ale autoritățiloră lui în favorulă dezvoltărei culturale a poporulă sêrbesc, ei ceră o dotațiune mai bună pentru clerulă lor și pentru învățătorii loră ș. a. și declară, că pentru celă mai aprópe congresă bisericești voră alege numai astfel de ómeni, cari se însărcină să observe rezoluțiunile din Agram și Zombor. Din mai multe părți s'au făcută încercări a discredita aceste adunări și rezoluțiuni ca „radicale“; dar pe nedreptă căci amădouă se mișcă pe terenă strictă legală și suntă cumpătate în școpuri și espresioni. Nu mai puțină neliniștită se simte și elementulă clericală înaltă și caută să se unăscă cu bărbații conservatiști dintre Sêrbi, anume cu ampioiații, judecătorii, procurorii ș. a. din serviciulă, statulă. Acești „Sêrbi notabili“ au cenchemată pentru 3 Augustă a. c. o conferință la Pesta, unde să se petluăscă în publică în óre-care măsură înțelegerea cu înaltulă cleră. Dar e de îngrijit, că străduințele acestoră bărbați, de altfelă prea vrednici de cinste și silințele loră totă cu gând bună cumpenite, nu voră avea nici ună succesă, căci le lipsesce și loră aderenții din popor. Neîncrederea Sêrbiloră în episcopatulă lor și mai cu sémă în patriarhă, e adencă înrădăcinată și ar fi de lipsă ună șiră de fapte convingătoare pentru a delătura aceste relațiuni respingătoare, aprópe dușmăsose și a introduce stări mai bune. Pentru acestă în celă dîntău șiră cei de susă ară trebui să pășescă la lucru.

În tôte aceste momente neliniștitore din sînulă biserice greco-orientale la Români și Sêrbii Ungariei se adaugă apoi și poziția de asemenea puțină mulțămitoare a bisericei în vecina Bosnia și Herțegovină, unde mitropolitulă de curendă și-a cerută dimisionarea, căci față de propaganda catolică se vede amărințat și el și credincioșii săi și strimtorat. Pôte să fiă acestă numai ună pretestă dăr în acestă pasă ală mitropolitulă din Serajevo zace o însemnată admoniare, că relațiuni în Balcani, anume cele privitoare la biserica gr. or. ce aici are deosebită importanță, nu suntă încă regulate și într'o stare durabilă îmbucurătoare.

Cătă vreme voră fi susținute aceste regretabile relațiuni, au destulă de abundente motive și multe prilejuri dușmanii și contrarii actuală ordine a stărilor din Ungaria, Ardél, Croția și Slavonia, precum și din ocupatele țeri Bosnia și Herțegovina și din mărginașele state și țeri sudslavice, să se amestece în ele și să nutrescă neîncrederea, neliniștirea și nemulțămirea. Din acestă punctă de vedere mișcările din sînulă biserice gr. or. a regatulă Ungariei și a țeriloră vecine cu elă nu pară a fi indiferente și merită o mare băgare în sémă.

SCIRILE ĐILEI.

„Trăescă cismarii din Brașov!... strigă o foită „patriotică“, pentru că „într'ună glasă“ au luată „patriotică hotărire“ a vota 500 fr. pe séma reuniunei dela Clușiu. „Societatea din nou a dată dovadă prin astă hotărire, ce bună patrioți suntă cismarii brașoveni.“ Nu mai începe îndoială acum că... Orientulă va fi cultivat!

— 0 —

Sub președința lui Carolă Gerloczy a ținută comitetulă reuniunei de maghiarisare din Pesta o ședință, în care secretarulă Budai a fostă însărcinată să lucre o programă pentru ținerea unui congresă altă tuturoră reuniuniloră de „cultură“ din Ungaria. Congresulă se va țină câtă va dura încă și esposițiunea. Êr banchetă.

Consistoriul arhidiecezană din Sibiu comunică, că la preparandiile din Clușiu și Cristurului secesc se vor face esamene din limba maghiară și cu acei, învățători, cari fără a lua parte la cursurile supletorice pentru acest studiu, prin diligență proprie și-au însușit limba maghiară. Esamenul se vor face până inclusive 20 August a. c. st. n. Învățătorii cari voesc să se supună esamenului din limba maghiară, au ași presenta în persoană documentele de justificare la inspectorul respectiv regesc de școle, ca ele apoi să se transpună pe calea acesta directoratelor dela amintitele preparandii.

—0—

Ni se scriă că în comuna Tūr și în împrejurime graséză în grad mare diarea printre copii sub 6 ani. În 10 zile au murit vr'o 9 copii. Avisu medicilor însărcinați cu serviciul medical în acel ținut.

—0—

La începutul acestui an s'au ridicat mai multe plângerii din Oradea-mare, Petroșeni și Miskolcz, că mărfurile predate la căile ferate ungare, sosesc la destinațiunea lor ciungărite. Șeful stațiunii din Budapesta a cerat dinpreună cu magazinerul suprem timp îndelungat după hoji. În sfârșit în lunie o scrisore anonimă i-a condus pe urma tâlharului. Perchisițiunea de domiciliu întreprinsă la substitutul magazinerului Bela Lányi a dat un rezultat pozitiv aflându-se în casa acestuia mai multe pachete de țigări fine, 6 briuri, 12 părechi de farfurii, 4 penicele etc. La pertractarea finală ținută alaltaeri, Lányi a declarat, că el a aflat aceste obiecte în magazin și presupunându că aceste sunt obiecte furate, a voit să eruze pe făptuitori. Tribunalul însă l-a condamnat la 2 ani de închisore.

—0—

„Românul” scrie: „O scenă caracteristică se petrecea mai alaltaeri la Előpaták, acea renumită — odinioră! — stațiune de băi. Era pe la 12 ore noaptea, ne scrie corespondentul nostru. Mai mulți bucureșteni jucaseră la rolina și perduseră gróznic. Ungurul care ținea rolina vedându câștigul, sciind că Românii aveau de gând să jöce înainte și fiindu-i frică să nu piardă, stinse d'odată lumânarea și-o șterse prin întunerec. O alergătură comică încep prin ulițele tăcute ale satului. Românii nu putură prinde pe „celerpedele” Achille al rolinei din Előpaták. A doua-ți, nici vorbă, Românii s'au dus éráși să jöce.”

—0—

Martți, 30 Iuliu st. v. séra la 6 ore ténérul Nicolae Részoveanu din Brașovul vechiu, în etate de 20 ani săpându cu un drug de fieru petró pe dealul Străjii s'a dărmat un bolovan mare peste el omorându-l.

—0—

„Luminătorul” scrie: Adunarea generală a „Alumneului român național” din Timișora s'a ținut în luna trecută. Cercetarea a fost slabă: numai un preot din provincie, ceilalți până la 12—14 ómeni au fost din loc. Socotelele s'au aprobat, dându-se cassarului și comitetului absolutoriul îndatinat pentru administrațiunea din anul trecut fondul a sporit cu apröpe 300 fl. v. a. S'au decis ca și în anul viitor să se întrețină 4 alumniși. Ar fi de dorit ca publicul român să se intereseze mai mult de acest

institut cu ocaziunea adunărilor generale, căci până acü numai comitetul i-a susținut viața.

—0—

Junimea română din Cugieră va da o „Reprezentățiă teatrală,” Martți la 18 August st. n. în localul „Ospătăriei celei mari” în favorul înființării unei Bibliotecii populare în loc. Piesa va fi „Vlăduțu mami” séu: Bocóvna n'a învățat, și ämblă la insurat. „Peneșu Curcanul” de V. Alexandri. „Petrecere socială cu danțu. Prețulu intrării: Locul I și II 50 cr. celelalte 40 cr. 30 cr. etc. în picioare 10 cr. ér la „Petrecere și Reprezentățiă” 1 fl. de persoană. Inceputul la 8 ore séra. Oferte și suprasolviri benevole se primesc cu mulțămă și sunt a se adresa la d. Procopiu Herlea not. ca patron și se vor chita pre cale țiaristică.

—0—

În comitatul Bars s'a pornit cercetare în contra presidentului și a casarului dela sedria orfanală. Suma defraudată nu face mai puțin decät 37,455 fl. v. a.

—0—

Cetimă în „România”: „La distribuira premiilor din cele mai însemnate institute de cultură ale Franciei pentru anul scolar ce expiră, am vedutu cu o via plăcere în listele publicate de țiarele parisiene, menționându-se cu distincțiune mai mulți elevi români cari au obținut premii, cum: În liceul „Louis le Grand” d-nii Mitilineu la filosofie și Polisu la matematică, în liceul „Sainte-Barbe” d. Alexandru Peretz, ér d. Veronă a obținut premiul de onore la concursul general de retorică.”

—0—

„Posta” spune, că cei patru Unguri, cari s'au prins să facă drumul dela Pesta până la Sulina în timp de 21 zile, au câștigat prinsorea, sosindu la Sulina cu o ț înainte. La debarcader au fost primiti de o mulțime de lume curiosă, ce le eşise înainte.

—0—

Ira Pain, admirat pentru producțiunile de tragere la țintă în tóte orașele mari ale Europei vine și la Brașov să dea câte-va reprezentațiuni în hala festivă din capul promenadei. Paine va înpușca din mijlocul publicului din depărtare de 20 pași de bină, ia cu glonțul o nucă de pe capul nevestei sale, ce stă neturburată înaintea pușcei, ia cu el cenușa țigărei, ce-o ține ea în gură, nimeresce cu revolverul o mulțime de glonțe, pe cari pe rând soția sa le aruncă în aer etc.... E în interesul fiecăruia și mai cu sémă al ținteșilor să cerceteze producțiunile lui Ira Paine, pe care numai să lă admiri poți. Dumineca viitoare va fi prima reprezentațiune. Ira Pain sosesc aici Sâmbătă séra.

—0—

Se deschid oficiuri postale: În Bogata, comitatul Turda-Arieș. Condițiuni: Contract de oficial și cautiune 100 fl. Emolumente: Salar anual 120 fl., pașal de cancelariă 40 fl., și pașal pentru cariola până la gară 120 fl. — În Bistrița-monoră, comitatul Bistrița-Năsăud. Condițiuni: Contract de oficial și cautiune de 100 fl. Emolumente: Salar anual fl. 120, pașal de cancelariă fl. 40 și pașal pentru comunicațiunea de tótă ția cu poșta din Nagy-Sajó fl. 150. — În Mamja, comitatul Solnoc-Dobeca. Condițiuni: Contract de oficial și cautiune fl. 100. Emolumente: Sa-

lar anual 150 și pașal de cancelariă 40 fl. Suplcele se se trimite în trei săptămâni la direcțiunea de postă în Sibiu.

Propaganda maghiarisătoare în satele nemeșeci române.

Valea Hațegului, în Iuliu 1885.

În stăruințele lor de desnaționalizare adversarii noștri se folosesc pentru înlocuirea școlilor române cu cele maghiare atât de mijloce neiertate, cât și de servilismul și nesciința poporului lipsit în multe părți de conducători și lăsat pradă fanatismului maghiar.

Éia, on. domnule redactor, acesta e cauza pentru care în valea Hațegului școlile maghiare răsăr ca ciupercile și mai cu sémă înființeză astfel de școle în comunele nemeșeci, cari tóte sunt în stare a-și susține școla propriă confesională conform legilor.

Maghiarii s'au sciut și se sci folosii de naționalismul separatistic al nemeșilor vrându a secera primele victorii de desnaționalizare între nemeși, cari după idea lor sunt mai ușori accesibili pentru cultura pintenilor și pe cari „istoricii” maghiari din Deva după țisa lui Hunfalvi îi consideră de descendenți ai lui Arpad.

Ca să vă arăt de ce mijloce se folosesc spre a înființa școle maghiare, cari și-au perdit menirea de a desvolta capacitatea intelectuală a pruncilor, permiteți-mi on. d-le redactor a vă comunica următorul cas.

În Nr. 26 al țiarului din Deva „Hunyad” un anonim raporteză despre progresul ce l'a făcut învățătorul maghiar din Băjesci cu pruncii, în care raportu abstrăgându dela necapacitatea respectivului corespondent d'a avé o judecată în afaceri pedagogice, țice că în Băjesci există ambițiunea națională, alipirea strinsă către națiunea maghiară și inclinarea de a se maghiarisa, căci au cerut școlă maghiară.

Ca cunoscător de lucru relativ înființarea școlii din cestiune declară tóte aserțiunile memoratului corespondent de false, ér conclusionile aduse de fantastice, pentru că comuna nu a cerut școlă maghiară, ci lucrul stă astfel:

Sunt câțiva ani de când în comuna Băjesci din cause de neînțelegere între cele două confesiuni s'a înființat o școlă comunală, luându-se protocol, ca limba de propunere să fie cea română.

Pe atunci era în comună un notaru renegat, care falsificându protocolul a înlocuit limba română cu cea maghiară, ér protocolul luat s'a așternut inspectorului Rethi pentru a se îngriji d'un învățător, ceea ce s'a și întâmplat.

Înființarea acestor școle în comunele, cari își putéu susține școlă propriă conform legilor, avem de a-o mulțami numai și numai indiferentismului domnilor preoi competenți, cari în tóte acele comune sunt singurii conducători ai poporului și cari nu s'au îngrijit de a înființa școle confesionale românești, pentru a face pe placul solgăbirului dela care nu depind, ci au lăsat poporul servil și nesciutor pradă fanatismului maghiarisător, neglijindu interesele naționale și obligațiunile lor morale față cu poporul.

Din aceste școle, la propunerea comitetului esami-

FOILETONUL.

Migrațiunea plantelor.

(Urmare și fine.)

Alte paseri totu cu asemenea mijloce propagă un mare număr de plante. Călătorii naréză că Olandesii distrugându arborii de Nucșoră din mai multe insule ale Indiei, pentru ca să concentreze cultura lor în insula Ceylan, o specie de porumbelacom de aceste fructe populară din nou cu Nucșori (Myristica moschata) ținuturile devastate de Olandesii.

Însé vocațiunea paserilor nu se termină aci, ci ea se întinde mai departe, ca să stabilească armonia în economia naturei. Botaniștii afirmă că ele sunt acei Vandali, cari devasteză ramurile Sorbului, apoi merg de sémă arborele pe ruinele castelurilor și ale templelor celor vechi. Propagațiunea scorțisorei*) în insula Ceylan se atribue unei Coțofene (Pica), pre care toți locuitorii insulei o cunosc și-i acordă o deplină protecțiune. — Unele insule, cari au o origine mai recentă ca continentii cu cari se învecineză, sunt populate de către paseri cu elemente necesare vegetațiunii; așa Islanda, care se scie că este populată cu vegetale din Grönlanda transportate acolo de paserile, cari în totu anul facu migrațiuni din ținuturile nordice în aceea insulă.

Totu paserilor se atribue flora variată, care se vede în interiorul Coloseului din Roma. În adevăr, întreaga vegetațiune ce acopere celebrele ruine, începându dela smochini cari si-au înfipt rădăcinile lor pre bolta cea spintecată de ele, până la păiușul cel mărunt,

*) Scorțisora aromatică se capătă din scorța romurilor tinere (de 2—3 ani) ale arborelui Cinnamomum zeylanicum.

care acopere cu verdéță pardoséla, n'au putut să străbată acolo de cât grația unor paseri ce se incuibéză și ciripescu împrejurul mărețelor ruine. Sebastiani țice că numărul speciilor de plante, cari populéză Coloseul și cari sunt transportate acolo de paseri, se urcă la 261 de specii.

Dar să nu ämblăm prin insula Ceylan, nici prin Islanda, nici chiar pre la Roma, ci să luăm un exemplu dela noi.

Era pre la anul 1862, adecă: tocmai acum douăzeci de ani, fără unul, când într'una din țile ale vacanței școlastice din acel an făcém nisce excursiuni botanice în compania cu venerabilul bătrân d. Samuil Benkner*) pre câmpia Jiului. Erborisându ne oprirăm lângă biserica p'atunci ruinată, ér acum reparată, dela Mufleni, ca să ne repausăm la umbra zidurilor santului lăcaș și să admirăm pre acoperișu o mulțime de plante, parte verđi, parte uscate, printre cari recunoscrăm Érba urechei (Sempervivum tectorum.) Limba bouli (Anchusa officinalis) de o frumsetă rară, Limba șerpelui (Echium vulgare) și un Mestécăn mititel. Întrebându-ne cum au ajuns acele ca să răsăr acolo sus și isolate de celelalte de pre câmpia, venirăm îndată la idea că păserele, pre cari le vedém ciripindu vesele și jucându-se pre acoperișu, au dus în cioc sémênțele acelor plante, din cari au scăpat unele, în jocul lor sburdalic. Aceste cădendu au găsit un strat convenabil, au incolțit și s'au desvoltat din ele plantele vechi.

Insectele contribuesc foarte mult la fecundațiunea și prin acesta la propagațiunea plantelor. Călcându cu

*) Răposat în Iuliu 1883.

labelor anterole staminelor culeg polenul din ele, și pășindu apoi preste pistile il scutură preste stigmele lor, de unde străbate în ovariu fecundându ovulele dintr'ensul. Acesta se întâmplă mai de comună cu plantele, ale căror flori sunt unisexuale și separate sexele unele de altele, precum vedém mai de apröpe la Ricin, etc.

Unele animale, mai mult carnivore decät frugivore, mănăncă totuși în lipsă de carne diverse fructe, mai ales tótna, și cu tóte că posedă organe digestive destul de energice, ele nu atacă decät partea cea cãrnosă a fructului, pre când sãmburele rămâne întreg și se depune împreună cu excrementele animalului. Cu modul acesta Ursul nostru este propagatorul smeurei pre munte. Vivera musanga este, după dr. Carol Müller, propagatorul cel mai activ al arborelui de cafea în insula Java și Manilla.

Dar cu tóte aceste, Omul este principalul agent al migrațiunii și propagațiunii plantelor din o regiune într'alta.

Nãvile lui străbat ocenele, caravanele lui cutreeră deșerturile și duc cu sine pre nesimțite sémênțele plantelor, pre cari le risipesc în regiuni depărtate. Comerțul peilor între America și Francia au transplantat în această țară, țice Pouchet, mai multe plante din continentul nou. La Montpellier, unde se primesc multe piei și multă lãna din Buenos-Ayres și din Mexicu, cresc astăzi multe plante din flora acestor regiuni. Decandolle, Delille și Dunaud, cunoscându acestu fapt, făceau în acel ținut erborisațiuni de plante tropicale, fără nici o fatigă și fără a se espune climei arđetore, adesea cu pericului vieții. Comerțul Transilvaniei cu România și Turcia a transplantat pe marginea meridională a acestei țeri arbustul *Syringa orientalis*, o specie de li-

zător maghiar, mergu mulți copii la școlile reformate din Orăștia, căpătându un ajutor neînsemnat dela gimnasiu, care ajutor însu îl plătescu cu pierderea religiei; respectivii profesori se folosesc adecă de neștiința părinților acelor prunci, le impun religia reformată, rupându ultima legătură ce-i mai lega de națiune, și tineri de aceștia cunosc foarte puțin.

Onorații noștri preoți tac și nu-i reclamă, sunt indiferenți chiar față cu înstrăinarea fiilor lor din senul bisericeii.

În viitor, pentru asigurarea contra curentului maghiarizator ar fi coasul, ca preoții din acele comune să se îngrijescă ca tinerii, cari se dedică studiului mai departe, să frecventeze gimnasiile române, ăr pe cei dela gimnasiile reformate să-i poarte în evidență și să protesteze în casu când li s'ar impune altă religie.

După toate aceste calamități asigură pe frații noștri maghiari, că până va răsună doina română în munții și romanticul șes al vlei Hașegului, și până Români nu vor uita că la Grădiște a fost Ulpia Traiana, pînă maghiar nu va face nici un progres, căci nu ținut adăpatu cu sânge nobil numai descendenții nobili pôte adăposti.

I. Sargețeanul.

Din Câmpia, 8 Augustu 1884.

O petrecere românească. O zi de sărbătoare adevărată românească a fost pentru noi cei din Câmpia ziua de 2 Augustu. Cu această ocaziune d. Ludovicu Simonu — distinsul proprietar român — a binevoitu a ne mai da o probă de iubirea sa pentru biserică și școlă și de generositatea sa. Acestu bărbatu mărinimos, convinsu fiindu că biserica este scutul limbei și forul ultim de mângăiere a poporului român și vedendu starea deplorabilă a bisericeii sale gr. cat. din Sângeorgiu, a concesu fiului său Dionisie, ca împreună cu d. Dr. Ionu Uilăcanu să aranjeze în folosul acestei bisericeii pe spesele sale o petrecere de vără, pentru toți Români fără deosebire de clasă. Dar ce se veți? Scopul intenționat de d. Ludovicu Simonu a trebuit să rămână în parte ne-realizat, pentru că publicul acestei petreceri a constat mai numai din elită, așa cătu petrecerea totă nu era altu decătu un buchet elegantu constătoru din cele mai alese flori ale Câmpiei. În împrejurarea această o mare daună spirituală pentru noi și ar fi de dorit ca să conlucrăm pentru delăturarea ei. Nu era petrecerea din Sângeorgiu menită numai pentru frumusețe, căci brațele d-lui Ludovicu Simonu erau deschise pentru totu sufletul de caracter nobil și român.

Pentru jocu era menitu un localu în grădina sa. Acestu localu era gătitu și împodobitu cu multu gustu și artă. Păreții acestui localu erau trași în o impletitură fină din plante verzi și naturale; deasupra era boltuitu cu frunze mărunde de nucă, printre cari licuriau mulțime de luminări și lampione de diferite colori. Printre această boltitură și printre păreți erau vișiți unulu lângă altulu o mulțime de vișini spanioli tăiați din rădăcină și încărcăți cu fructe, din cari dăntuitoriloru le era iertatu a-și culege câte voiau.

Publiculu, deși nu prea mare dar totuși destul de numeros, și-a petrecutu o noapte de totu vială și în or-

dinea cea mai bună. Secsul frumosu era în toatele modeste dar cu gustu. Costumul naționalu a fostu frumosu reprezentatu.

S'au jucat cu deosebită inimositate jocurile nationale. Inceputulu s'a făcutu cu »Ardelena,« apoi s'a trecut la »Romană« și alte jocuri românesce, cari fură conduse de cătră d. Dr. Uilăcanu, denumitu de curendu nu numai medicu cercualu, ci și medicu comitatensu suplentu.

La meșul nopții ne intrunirăm la un banchetu generalu la ospitala mėsă a d-lui proprietar Ludovicu Simonu. Aci ne vedurăm adunați frați împreună din toate unghiurile Câmpiei, ba chiar și de prin Blășiu, Clușiu, Gherla și alte locuri depărtate. Junimea fu reprezentată prin doctori și doctoranți, tineri proprietari etc. La acestu banchetu s'au rostitu mai multe toast frumose, s'a discutat asupra mai multor obiecte folosite și de mare însemnătate pentru națiunea română, după cari încheiandu se banchetulu ne apucarăm din nou de jocu ne putendu admira în de ajunsu destoinicia, bunătatea și ospitalitatea tinerulu d. Dionisiu Simonu.

Noptea trecuse preste noi ca un visu de fericire și când fu în doru de ziua d. Ludovicu Simonu încă odată ne intruni în jurul mesei sale la un dejun frugalu, după care strângendu-ne mâna cu cordialitate ne depărtarăm la ale noastre, ducendu cu noi suvenirulu acestei plăcute nopți.

Prin acestu d. Ludovicu Simonu — prin a căruia stăruință s'a ridicatu în comuna Sângeorgiului o școlă frumoasă, casă parochială, grajd și șură pentru preotu, — acum a pusu piatră fundamentală și la edificarea unei biserice. Dumnezeu fiă cu el!

DIVERSE.

Ovrei »persecuțați.« — »Liberalulu« din Iași spune, că Sămbăta trecută, ziua namea mare, s'a comis un furtu prin spargere în despărțirea a 5, strada Stejaru. Doi fii ai »persecuțitorulu« israeliți, spargendu o ferestră pe din dosu la o casă de pe aceea stradă și folosindu se de lipsa proprietarului, au intrat înăuntru și împedându se de o ladă, le-a venit în minte s'o deschidă de »curiositate« și s'o mai ușureze, luându vre o 60 de franci și mai multe bijuterii. »Nenorociti persecuțați« însu au fostu victimele celei mai mari nedreptăți! Domnulu Comisar alu acelei despărțiri a cutezat să-i atingă și să-i ducă la răcoru și, după cum presupunem, are de gându să dea de urma tuturor banilor și bijuteriilor, de vreme ce până acum n'a pututu găsi decătu 5 franci și o parte din bijuterii la unulu dintre dănsii. Și se se mai dică că nu-su »persecuțați!«

Copilu turbatu. — »V. Botoșaniloru« relevă încă un caz nenorocitu: Unu copilu fiind mușcatu de unu căne turbatu pe obrazu, lângă ochiu și pe mână, inoculându virusulu a fostu deosebitu de pronunțat. Părinții niște omeni sermani, la ancheta medicală ce s'a făcutu, au ascunsu copilulu de frică să nu'lu impușce, căci astfel există credința la unii, că cei mușcați de căni turbați trebuie impușcați său otrăviți. În cursulu acestei săptămăni accesulu de turbare se ivi și copilulu căp-

tându hidrofobiă muri după vr'o două zile, în urma unor suferinți teribile.

Tălharu călugăru. — În apropiere de comuna Treceate în Lombardia s'a întâmplat unu casu extraordinaru la 15 Martie. Unu bietu cărușu, întorcendu-se dela turgu, întelni pe unu om în haine de călugăru, care-lu întrebă, de unde vine, dacă a făcutu treburi bune și cum nu se teme a călători singuru cu banu. Cărușulu răspunse, că nu poartă banii la sine, ci în cutia căruții. Pretinsulu călugăru năvăli asupra lui și amenințându-lu cu mărtea ceru cheia. Cărușulu scose îndată cheia, dar în locu să o dea hoțulu o scăpă josu. Pe când acesta se apleca să ridice cheia, cărușulu trase iute unu cuțitu și rani de mărte pe tilharu. Apoi se urcă în căruță și plecă fuga. Elu dete peste carabinieri (jandarmi) și le povesti ce pășise. Ei se duseră iute la locul unde zăcea tálharulu rănit. Căutându-lu prin buzunare, găsiră la elu arme și unu flueru micu. Le veni în minte, că elu trebuia să aibă complici și de aceea suflară în flueru. Deodată se iviră patru-cinci tilhari în haine de călugăru și vedendu pe carabinieri începură a da din puști. Se încinse o luptă, ce ținu unu sfertu de ceasu; dar carabinieri biruiră, răbindu de mărte pe doi tálhari, după care ceilalți fugiră în pădure.

Unu testamentu ciudatu. — Unu beraru din Hamburg a muritu, lăsându prin testamentu o rentă anuală de o miă taler, care va trebui să fiă dată în fiecare anu omulu celui mai pleșuvu din țera sa natală. Se voru numi esperți cari să numere firele de pěră ale concurenților. În casulu când doi său mai mulți concurenți voru avea același număr de fire de pěră premiulu va fi datu celui mai tănaru. În fine, dacă într'o zi se va presenta unu om cu totulu pleșuvu, fără unu fir de pěră pe capu, va primi capitalulu ale căru interese constituie renta anuală. Intre alți concurenți cari au să se ducă în Hamburg se vorbește la Roma ș de pictorul Ethofer.

O nouă victimă a jocului dela Monaco. — Principele rusu Alexandru Gagarin, perđendu sume de banu enorme le Monaco, și-a trasu două lovituri de revolveru în pantece. Elu a fostu transportatu din hotelulu Francesu la ospiciulu din Nisa.

Inmormentarea unui coșciugu gol. — Din Boffito, unu sat în Lombardia, se scrie despre unu casu foarte ciudatu. Murise o femeu nu de multu și a fostu inmormentată după obiceiulu locului. Bărbatul fiindu inconsolabil de perderea soției sale, a trebuit să fie dusu și supraveghiatu într'o odaie, până s'a făcutu inmormentarea. Elu se întorse acasă seara, întră în odaie și spre marea sa grăză găsi pe soția sa zăcendu în patu. Omulu alergă la autorități, dar fu creșutu de smintitu. Cercetându-se lucrurile, s'a constatat că într'adeveru uitaseră a pune cadavru în coșciugu.

Indreptare. Din erorea paginatorului s'a pus în fruntea numărului trecut (171) »Mercuri« în locu de »Vineri«. Numărulu țiarului și data sunt esacte. În articolulu de fondu alu aceluiași număr în locu de »cașulu dule« să se citescă »cașulu dulce.«

Editoru: Iacobu Mureșianu.
Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Mureșianu.

cau, pre care acolo o numescu Scumpiă și o întrebuințază industriașii pielari, cari până aci erau numai Sași.

Trebuințele noastre au făcutu a se transporta la noi o mare parte din plantele alimentare, comerciale, medicinale, industriale, altele de ornamentu, din regiuni depărtate. Pentru a da o cultură mai întinsă acelor plante, omulu se silescă a stîrpi multe plante indigene în favorea celor exotice. De multe ori armatele făcendu intraziune într'o țară ducă cu sine sēmēțele unor plante straine în locurile invase. Poporele nomade facu totu asemenea: laurul său turbare (Datura Stramonium) a fostu adus de cătră țigani din Asia în Europa.

Unele regiuni sunt invase de o vegetațiune, a cărei proveniență nu se pôte esplica. Ea se desvôltă în patria ei cea nouă cu atăta energiă, încatu încă vegetațiunea primitivă. Astfelu *Helichrysum fetidum* transportatu din America în Franca a luat, după cum afirmă Pouchet, o posesiune despotică în diferite locuri din Franca meridională. Din contră Anghinarea sēlbatică esilată din Franca a prinsu posesiune în Patagonia, gonindu alte plante naturale indigene. Importându cerealulu celu mai filosofu (grăulu) din Asia, amu importatu cu elu șiorghina, maculu sēlbaticu și alte plante, ale căroru flori împotrîțeză sēmēaturile noastre.

Cele mai multe plante trebuinciose alimentațiunei noastre au fostu transportate la noi din Asia. Grăulu este originaru din Persia, unde Michaux și Olivier l'au găsit în stare sēlbatică*). Vița de viă, Maslinulu și Nuculu sunt transportați din munții Asiei; Lēmăiulu din Media și China. Rădichea s'a introdusă ca sēlbatică cu cerea-

tele totu din Asia, Fasolea și Lintea din Arabia. Cănepa din India; Pepenii și Castraveții de pe țermii Tigru-lui și Eufratului*) Liliaculu (*Syringa vulgaris*) veni din Asia mai înteiu la Viena și de acolo se răspândi în totă Europa. Crinulu derivă din munții Siriei; Salcea tristă său plângetore din Babilonia, de aci numele ei de *Salix babilonica*. O tradițiune italiană spune, că părintele tuturor portocalilor din Europa (meridională) se vede încă la mănastirea Sta Sabina pre muntele Aventinulu dela Roma, unde se dice că a fostu plantată de cătră St. Domenicu la anul 1200. Hortensia pre care Comerson a dedicat Hortensiei Lepante, care se ocupa cu astronomia, este originară din Japonia de unde fu adusă la 1788. Totu din acea insulă veni și Camelia, care fu transportată de cătră misionarul pater Cameli. Mexiculu ne dăru în abundență cu Cactus. Dalia (ghiorghina) fu importată din America și numită astfel în onoarea botanistului Andreiu Dahl. Aceeași origine americană o are și porumbulu său păpușoiulu.

Resistența vegetativă a unor sēmēțe presintă nise caracteru foarte curioșe și adesea extreme. Acestu fenomen încă contribu la răspândirea vegetalelor în părțile cele mai depărtate ale globului.

Sunt unele sēmēțe, a căroru putere vegetatōre este atătu de activă, încatu embrionulu loru incolțeșce chiaru pe planta care l'au produsu; atari sunt Rizoforele. Alte sēmēțe din contră posedu embrioni, în senulu căroro viața rămâne latentă, adică adormită seculu întregi. Sēmēța de cafea, pre lângă totu envelișulu ei grosu și coriaceu (curelosu), după unu scurtu timpu perde facultatea sa germinatrice (incolțitōre). Și, dacă cultivatorulu

nu se va grăbi, după câte-va zile, a o pune în pământu sēmēța, și acesta 'și perde facultatea de a mai răsari. Din contră sunt unele sēmēțe, alu căroru enveliș este suptire și membranosu, și cu toate aceste ele conservă timpu îndelungatu facultatea lor reproductivă; s'a obținutu fasole din sēmēța ei luată din erbariulu lui Tournefort, care avea o etate de 100 de ani. S'a găsitu sēmēța de vaniliă și de trifoiu cu unu envelișu mai suptire și mai delicatu într'unu mormentu anticu galo-romanu de 1500 de ani, cu toate acestea ea a răsăritu.

Unu faptu analogu e, care pentru renumele botanistului celu menționeză nu pôte fi pusă la îndoelă. Acestu botanist celebru este anglesulu Lindley. Densulu afirmă, că sēmēțele de smeură estrase dintr'unu mormentu celticu de 1700 de ani, sēmēndu-o în grădina societății de horticultură din Londra, a produsu tufșore de smeură cari se pot vedē și astăzi în acea grădină.

Însu viața organică vegetativă pôte să facă o paușă și mai lungă, în sēmēțele unor vegetale.

Mai mulți naturaliști afirmă, că grăulu împreună cu mumiele în mormintele vechi din Egiptu de pe timpul Faraonilor de 3—4 mii de ani sēmēnatu în condițiuni favorabile a răsăritu și a datu rōde ca și grăulu de unu an și de doi, sēmēnatu în aceleași condițiuni. Acestu faptu este basatu pre esperiențele proprie ale lui Sternberg, care a produsu spice dela unu astfelu de grău, pre cari le-a arătatu vizitatoriloru curioși despre acestu faptu. Profesorulu Schacht dela universitatea din Roma încă confirmă acestu faptu în opera sa intitulată: »Les arbres«, Bruxelles, 1862.

Acestu fenomenu se chiamă, viața latentă, care face subiectulu altui articolu.

Craiova,

S. Michălescu.

*) Cei vechi afirmă, că grăulu cresce de sine (spontaneu) în valea Enna din Sicilia, localitate pre care mitologia pretinde că e dotat cu dărniciă Ceres și Triptolemu.

*) Va se dică din Raiu.

Cursul la bursa de Viena

din 13 Augustu st. n. 1885.

Rentă de aur 4%	98.50	Bonuri croato-slavone	102.—
Rentă de hârtie 5%	92.30	Despăgubire p. dijma de vinu ung.	97.75
Imprumutul căilor ferate ungare	148.40	Imprumutul cu premiu ung.	120.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ung. (1-ma emisiune)	98.60	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	121.20
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ung. (2-a emisiune)	125.—	Renta de hârtie austriacă	82.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ung. (3-a emisiune)	109.20	Renta de arg. austr.	83.45
Bonuri rurale ungare	103.25	Renta de aur austr.	109.25
Bonuri cu cl. de sortare 103 50	103.50	Losurile din 1860	135.—
Bonuri rurale Banat-Timșu	103.—	Acțiunile băncii austro-ungare	875
Bonuri cu cl. de sortare 102.50	102.50	Act. băncii de credit ung.	289.50
Bonuri rurale transilvane 102.—	102.—	Act. băncii de credit austr.	284.10
		Argintul — Galbin împărătesc	5.94
		Napoleon-d'or	9.91 1/2
		Mărci 100 imp. germ.	61.35
		Londra 10 Livres sterlinge	125.15

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 27 Iuliu st. v. 1885.

	Cump.	vënd.
Renta română (5%)	88	89
Renta rom. amort. (5%)	93	93 1/2
convert. (6%)	88 1/4	89 1/2
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	30	32
Credit fonc. rural (7%)	100 1/2	101
" " (5%)	85 1/4	86
" " urban (7%)	98	99 1/2
" " (6%)	91 1/2	92 1/2
" " (5%)	82 3/4	83 1/4
Banca națională a României		
Ac. de asig. Dacia-Rom. Națională		
Aur	10 1/2	10 3/4
Bancnote austriace contra aur	2.04	2.05

Cursul pieței Brașov

din 14 August st. n. 1885.

Bancnote românești	Cump.	8.86	Vënd.	8.86
Argint românesc		8.75		8.80
Napoleon-d'or		9.87		9.91
Lire turcesci		11.15		11.23
Imperiali		10.12		10.20
Galbeni		5.85		5.91
Scrisurile fonc. » Albina		100.50		101.—
Ruble Rusesci		122.5		123.5
Discontul		7—10 %		pe an.

Numere singuratică à 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei“ se pot cumpăra în tunceria lui I. Gross.

Intinde norocului mâna!

Promesse pentru losuri Boden-Credit 3% cu câștigurile principale de 50.000, 2000, 1000 fl., câștigul cel mai mic de 100 fl. Tragerea la sorți deja dela 14 Augustu st. n. costă numai 1 fl. 50 cr.

Promesse pentru losuri reg. ung. cu premii, câștigurile principale de 150.000, 15.000, 5.000, 1000, 500, câștigul cel mai mic 144 fl. scutite de dare. Tragerea deja la 17 Augustu st. n. costă numai 3 fl. 50 cr.

Losuri Crucea roșă austriacă, tragerea la 1 Septembrie st. n. cu prețului cursului oficial al bursei de Viena.

Promesse pentru losuri Credit-Anstalt, câștigurile principale de 150.000, 30.000, 15.000, 5.000, 2000, 1500, 1000, 400 și 185 câștiguri à 200 fl. în număr. Tragerea la 1 Septembrie st. n., costă numai 5 fl.

Losuri ale expoziției dela Budapesta cu câștiguri de 100.000, 10.000, 5000, 4000, 3000, 2500, 2000, 1500, 1000, 600, 500, 400, 300, 200, 100 etc., în total 4000 câștiguri. Tragerea la 31 Octombrie st. n. costă numai 1 fl. și cumpărătorul de 10 bucăți primesce unu lostu gratis.

Mă recomandă mai departe pentru cumpărarea și vândarea cea mai culantă a tuturor monetelor de aur și argint interne și externe, losuri, hârtii de stat, și lombardeză aceste cu dobânda cea mai efină, îngrijesc în incasso de asignațiuni pentru toate piețele Europei, de cupone și câștiguri, primesc comisiune pentru bursele de Viena, Budapesta și Bucuresci. Comandele din afară se vor executa cu rambursă cu cea mai mare promptitudine.

Cu distincă stimă

Zarafia lui Iacob Adler,
Piață, Tergul florilor.

(2—2)

Abonamente la Gazeta Transilvaniei

se pot face cu începerea dela 1 și 15 ale fiecărei luni, mai ușor prin mandate postale.

Adresele ne rugăm a ni se trimite exact arătându-și și posta ultimă.

PREȚUL ABONAMENTULUI ESTE:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei luni	3 fl. —
„ șese luni	6 fl. —
„ unu an	12 fl. —

Pentru România și străinătate.

pe trei luni	10 franci
„ șese luni	20 „
„ unu an	40 „

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“

Mersul trenurilor

pe linia Predeal-Budapesta și pe linia Teiuș-Arad-Budapesta a călei ferate orientale de stat reg. ung.

Predeal-Budapesta					Budapesta-Predeal					Teiuș-Arad-Budapesta				Budapesta-Arad-Teiuș.				
Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus		Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane	
Bucuresci	—	5.00	7.45	—	Viena	—	7.15	—	—	Teiuș	11.09	—	3.56	Viena	11.00	7.15	—	
Predeal	—	9.45	12.50	—	Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	8.00	Alba-Iulia	11.46	—	4.27	Budapesta	8.00	1.15	8.00
Timiș	—	10.11	1.40	—	Szolnok	10.37	3.41	7.25	9.11	11.40	Vințulu de jos	12.20	—	4.53	Szolnok	11.02	3.44	11.40
Brașov	—	10.44	2.27	—	P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31	Șibot	12.52	—	5.19	Arad	11.12	4.02	12.00
Feldióra	6.22	10.51	2.55	—	Oradea mare	5.33	6.41	—	1.28	—	Orăștia	1.19	—	5.41	Budapesta	3.37	7.53	5.75
Apatia	7.01	11.18	3.38	—	Várad-Velenceze	—	—	9.45	2.00	—	Simeria (Piski)	1.48	—	6.08	Glogovaț	4.13	—	6.15
Agostonfalva	7.33	11.36	4.17	—	Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2.11	—	Deva	2.35	—	6.39	Gyorok	4.38	—	6.45
Homorod	8.01	11.51	4.47	—	Mező-Telegd	—	7.14	10.28	2.34	—	Branicica	3.04	—	7.04	Pauliș	4.51	—	7.00
Hașfaleu	8.45	12.23	5.42	—	Rév	—	7.42	11.36	3.18	—	Ilia	3.36	—	7.29	Radna-Lipova	5.10	—	7.28
Sighișoara	10.10	1.19	7.37	—	Bratca	—	—	12.10	3.41	—	Gurasada	3.50	—	7.41	Conop	5.38	—	7.51
Elisabetopole	10.29	1.30	8.01	—	Bucia	—	—	12.43	4.01	—	Zam	4.25	—	8.12	Bêrzova	5.57	—	8.10
Mediaș	10.39	1.37	8.21	—	Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	—	Soborșin	5.09	—	8.49	Soborșin	6.42	—	5.58
Copsa mică	11.19	2.05	9.05	—	Huedin	—	9.01	2.56	5.08	—	Bêrzova	5.56	—	9.29	Zam	7.14	—	9.28
Micăsasa	11.54	2.25	9.45	—	Stana	—	—	3.29	5.27	—	Conop	6.18	—	9.49	Gurasada	7.43	—	9.56
Blașu	12.12	2.36	10.02	—	Aghiriș	—	—	4.01	5.50	—	Radna-Lipova	6.57	6.14	10.23	Ilia	8.01	—	10.17
Crăciunel	12.56	—	6.20	—	Ghirb	—	—	4.18	6.02	—	Pauliș	7.12	6.30	10.37	Branicica	8.21	—	10.38
Teiuș	1.30	3.13	6.59	—	Nedeșdu	—	—	4.33	6.24	—	Gyorok	7.27	6.47	10.52	Deva	8.47	—	11.05
Aiud	1.45	—	7.15	—	Clușiu	—	10.01	5.05	6.43	—	Glogovaț	7.56	7.17	11.18	Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Vințulu de sus	2.11	3.40	7.43	—	Apahida	12.03	10.16	—	7.03	—	Arad	8.10	7.32	11.32	Orăștia	10.10	—	12.24
Uióra	2.55	4.01	8.29	—	Ghiris	12.31	—	—	7.26	—	Szolnok	2.39	12.00	4.51	Șibot	10.43	—	12.53
Cucerdea	3.17	—	8.55	—	Cucerdea	3.12	11.43	—	9.31	—	Budapesta	3.16	12.14	5.10	Vințulu de jos	11.04	—	1.22
Ghiris	3.24	—	9.04	—	Uióra	3.32	11.45	—	9.43	—	Viena	7.10	2.10	8.16	Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Apahida	3.31	4.24	9.12	—	Vințulu de sus	3.41	—	—	9.51	—	Teiuș	—	8.03	6.05	Budapesta	12.05	—	2.24
Clușiu	4.09	4.49	10.23	—	Aiud	3.50	—	—	9.58	—	Arad-Timișoara				Simeria (Piski) Petroșeni			
Nedeșdu	5.36	—	12.32	—	Teiuș	4.25	12.08	—	10.24	—	Arad				Simeria	6.30	11.50	2.23
Ghirb	5.55	5.55	12.59	—	Crăciunel	4.50	12.22	—	10.44	—	Arad nou	6.00	12.55	8.25	Streiu	7.05	12.27	3.00
Aghiriș	6.08	6.08	—	8.00	Blășu	5.41	—	—	11.28	—	Németh-Ságh	6.25	1.21	8.36	Hățeg	7.53	1.19	3.49
Stana	6.29	—	—	8.34	Micăsasa	6.07	12.57	—	11.44	—	Vinga	6.50	1.46	8.54	Pui	8.46	2.10	4.4
Huedin	6.45	—	—	8.59	Copsa mică	6.40	—	—	12.18	—	Orczifalva	7.19	2.18	9.13	Crivadia	9.33	2.57	5.28
Ciucia	7.00	—	—	9.34	Mediaș	7.00	1.27	—	12.36	—	Merczifalva	7.38	2.36	9.25	Banița	10.11	3.35	6.07
Bucia	7.26	—	—	10.16	Elisabetopole	—	1.45	—	1.22	6.01	Timișoara	7.56	2.53	9.36	Petroșeni	10.43	4.04	6.39
Bratca	7.48	7.14	—	11.04	Sighișoara	—	2.06	—	1.56	6.40	Timișoara-Arad				Petroșeni-Simeria (Piski)			
Rév	8.28	7.43	—	12.17	Hașfaleu	—	2.31	—	2.34	7.20	Timișoara				Timișoara	6.07	12.25	5.00
Mező-Telegd	8.47	—	—	12.47	Homorod	—	2.50	—	3.02	8.01	Merczifalva	6.40	1.16	5.50	Banița	7.27	10.14	6.0
Fugyi-Vásárhely	9.06	—	—	1.21	Agostonfalva	—	3.48	—	4.41	10.05	Vinga	6.51	1.34	6.07	Crivadia	8.06	10.54	6.45
Várad-Verint	9.26	8.22	—	2.05	Apatia	—	4.19	—	5.30	11.02	Németh-Ságh	7.08	2.04	6.32	Pui	8.50	11.37	7.5
Oradea-mare	10.01	8.48	—	3.08	Feldióra	—	4.53	—	6.03	11.37	Arad nou	7.23	2.25	6.53	Hățeg	9.31	12.17	8.02
P. Ladány	10.20	—	—	3.39	Predeal	—	5.20	—	7.14	1.09	Arad	7.40	2.54	7.24	Streiu	10.16	12.58	8.44
Szolnok	10.30	—	—	3.55	Bucuresci	—	5.3	—	—	1.50	Arad	7.50	3.10	7.40	Simeria	10.53	1.35	9.15
Buda-pesta	10.37	9.13	—	4.05														
Viena	10.51	9.18	10.37	—														
	12.37	10.31	12.59	—														
	2.58	12.07	4.45	8.22														
	6.00	2.10	10.50	10.30														
	6.35	2.45	10.50	—														